

مقاله کوتاه

نخستین گزارش زیرخانواده *Teleasinae* (Hym.: Scelionidae) از ایران

مهدی رهنمای شهسواری¹، حسینعلی لطفعلی‌زاده^{2*}، شهزاد ایرانی‌پور³ و صادق پورمحمدی⁴

1- دانشجوی کارشناسی ارشد گروه گیاهپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

2- بخش تحقیقات گیاهپزشکی، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی

(*نگارنده مسئول: e-mail: lotfalizadeh2001@yahoo.com)

3- گروه گیاهپزشکی دانشگاه تبریز

4- دانشجوی کارشناسی ارشد گروه گیاهپزشکی دانشگاه تبریز

تاریخ دریافت مقاله: 90/5/3 تاریخ پذیرش: 90/9/5

مقدمه

مشخصات مرفولوژیک مهم زیرخانواده *Teleasinae*

شاخک در هر دو جنس نر و ماده 12 بندی؛ چشم‌های ساده جانبی با فاصله زیادی از حاشیه داخلی چشم‌های مرکب قرار گرفته؛ پرپکتوس¹ نامشخص و در برخی گونه‌ها به صورت یک نوار باریک بین تگولا و پیش‌ران پای جلویی دیده می‌شود. در بال‌های جلویی رگبال کناری بلند و حداقل سه برابر یا حتی بلندتر از رگبال استیگمال؛ بدون رگبال پس‌کناری؛ در بال‌های عقبی نیز رگبال زیرکناری کامل و تا چنگک‌های سیستم چفت کننده بال² گسترش یافته؛ فرمول تعداد خارهای ساق پاها 1-1-1؛ نیم‌حلقه پشتی سوم، بزرگترین بند شکم³؛ بندهای جانبی شکم بسیار باریک و غالباً با استرنیت‌های شکمی ادغام شده؛ از این رو شیار زیرکناری و صفحات جانبی- شکمی⁴ به خوبی گسترش یافته‌اند. شکم در ماده‌ها از سطح پشتی هفت بندی و از سطح شکمی شش بندی، بند پشتی هفتم کمی توسط بند ماقبل پوشیده شده است و دارای دو جفت موی بلند می‌باشد. در نرها شکم دارای هشت بند پشتی و هفت بند شکمی است.

این زیرخانواده در دنیا شامل 12 جنس و 496 گونه است (Johnson & Musetti 2011). در مطالعات انجام شده روی فون زنبورهای خانواده Scelionidae در استان آذربایجان شرقی در سال‌های 1388 تا 1390، تعدادی نمونه متعلق به زیرخانواده *Teleasinae* جمع‌آوری شد که از دو جنس *Trimorus* Förster و *Teleas* Latreille بودند. جنس *Trimorus* به وسیله تله مالیز در مرداد ماه سال 1388 از خسروشهر تبریز (ارتفاع از سطح دریا 1346 متر، طول و عرض جغرافیایی "55' 02' 46° E و "37° N 28' 58") توسط نگارنده دوم و جنس *Teleas* از شبستر، روستای علی‌بیگلو (ارتفاع از سطح دریا 1321 متر، طول و عرض جغرافیایی "29' 25' 42° E و "87' 55' 54° N) به وسیله تله مالیز توسط نگارنده اول جمع‌آوری شدند. این نمونه‌ها در کلکسیون حشرات بخش تحقیقات گیاهپزشکی، مرکز تحقیقات جهاد کشاورزی استان آذربایجان شرقی نگهداری می‌شوند. نمونه‌های فوق به وسیله کلید شناسایی Masner (1980) شناسایی شدند. بر اساس منابع موجود Samin؛ Radjabi 2000؛ Modarrese Awal 1997)؛ Hejazi et al. 2010؛ et al. 2011) این زیرخانواده تاکنون از ایران گزارش نشده بود.

1. Prepectus

2. Frenal hooks

3. Metasoma

4. Sternopleurites

احتمال داده می‌شود که آرواره‌های قوی و پاهای خاردار در اعضای این زیرخانواده مثل جنس *Teleas* برای کندن خاک و جستجوی تخم‌های میزبان‌ها به کار برده می‌شوند (Sharkey 1981).

اطلاعات بسیار کمی در مورد زیست‌شناسی این زیرخانواده وجود دارد. سوسک‌های خانواده Carabidae تنها میزبان شناخته شده اعضای زیرخانواده Teleasinae می‌باشند (Austin *et al.* 2005). اغلب سوسک‌های Carabidae تخم‌های خود را درون خاک می‌گذارند و

References

- Austin AD, Johnson NF, Downton M. 2005.** Systematic, evolution and biology of scelionid and platygastriid wasps. *Annual Review of Entomology* 50: 553-582.
- Hejazi MJ, Karimzadeh R, Iranipour S. 2011.** *Eurygaster integriceps* egg parasitoids in Gharamalek. Global conference on Entomology, March 5-9, 2011 Chiang Mai, Thailand. P. 45
- Johnson NF, Musetti L. 2011.** Hymenoptera online database – World Wide Web electronic publication. <http://hol.osu.edu/index.html?id=579>[Accessed on 15 June 2011]
- Masner L. 1976.** Revisionary notes and keys to world genera of Scelionidae (Hymenoptera: Proctotrupoidea). *Entomological Society of Canada* 97: 1-87.
- Miyarazaki M, Hirashima Y. 1979.** The genus *Trimorus* Förster of Japan (Hymenoptera, Scelionidae). *Esakia*, 14: 79-92.
- Modarres Awal M. 1997.** *List of Agricultural Pests and Their Natural Enemies in Iran*. Ferdowsi University of Mashhad Publication, Mashhad, Iran, 147: 364 pp.
- Radjab, Gh. 2000.** *Ecology of Cereal's Sunn Pests in Iran*. Agricultural Research, Education and Extension Organization, Tehran, Iran: 343 pp.
- Samin N, Koçak E, Shojai M, Havaskary M. 2010.** An annotated list of Platygastroidea (Hymenoptera) from the Arasbaran biosphere reserve and vicinity, Northwest of Iran. *Far Eastern Entomologist* 210: 1-8.
- Sharkey MJ. 1981.** A revision of the Nearctic species of *Teleas* Latreille (Hymenoptera, Proctotrupoidea, Scelionidae). *Canadian Entomologist* 113: 907-929.

Short communication

First report of the subfamily Teleasinae (Hym.: Scelionidae) from Iran

Mahdy Rahnemaye-Shahsavari¹, Hosseinali Lotfalizadeh^{2*}, Shahzad Iranipour³ and Sadegh Pourmohammadi³

1- Department of Plant Protection, Azad Islamic University of Tabriz

2- Department of Plant Protection, East-Azərbayjan Research Center for Agriculture & Natural Resources, Tabriz, Iran

(*Corresponding author, e-mail: lotfalizadeh2001@yahoo.com)

3- Department of Plant Protection, Tabriz University

Abstract

In a preliminary study on the fauna of Scelionidae in East Azarbaijan province that carried out between 2009–2011, some specimens belonging to the subfamily Teleasinae were identified. They were collected using Malaise traps. Based on the available reference this subfamily was not reported from Iran earlier Teleasinae include 12 genera and 496 species worldwide. Two genera of *Trimorus* Förster and *Teleas* Latreille were identified in this study.

Trimorus - material examined: Iran, East Azarbaijan, Khosroshahr, 1346m, N 37° 58' 28" and E 46° 02' 55", H. Lotfalizadeh leg., 1 female.

Teleas - material examined: Iran, East Azarbaijan, Shabestar, Alibeiglo, 1321m, N 54° 55' 87" and also E 42° 25' 29", M. Rahnemaye-Shahsavari leg., 1 male and 1 female.

The subfamily Teleasinae is unique in having 12-segmented antennae in both sexes; Lateral ocelli were far from inner orbits of compound eyes. Skaphion never developed; fore wings with a long marginal vein, at least 3 times as long as stigmal vein or even longer and postmarginal vein absent; Hind wings with complete submarginal vein reaching to frenal hooks. Third metasomal tergite is the longest among metasomal tergites; Metasoma has 7 tergites and 6 sternites in females and 8 tergites and 7 sternites in males.

Little is known on the biology of Teleasinae. Eggs of the carabid beetles (Coleoptera) are the only identified host for these wasps. Most carabids lay their eggs in soil. Strong mandibles and spinose legs of some Teleasinae such as *Teleas* might be in relation to the digging soil and searching for host eggs.

